

Not: Evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02/3325112

01/04/2022

Konu: GÖRÜŞ (Fide Üretim Tesislerinin Evsel Katı Atık Ücreti Hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün 16.11.2021 tarihli ve 2216387 sayılı yazısı.
b) 21.10.2021 tarihli ve 2040272 sayılı yazımız.
c) ... Belediye Başkanlığının ... tarihli ve ... sayılı yazısı.

İlgi (c) yazı ile Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ... Belediye Meclisinin ... tarihli ve ... sayılı kararı ile ... Büyükşehir Belediyesi Meclisinin ... tarihli ve ... sayılı kararıyla evsel katı atık ücretlerinin tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapıldığı, ... Belediyesi sınırları içerisinde faaliyette bulunan fide üretim tesislerinde idare binası, deposu ve fide üretim seralarının bulunduğu, ortalama 8.000 m² den başlayıp 40.000 m² ye kadar fide üretim seralarında üretim yapıp işçi çalıştırıldığı, fide seralarının ticarethane olarak tarifeye göre sera alanı, depo ve idari bina olmak üzere tamamının işyeri olarak değerlendirildiği ve ücretlendirildiği, ancak tahakkuk eden tutarların yüksek olduğu için iş yerinin metrekaresinin tamamının alınmaması gerektiği yönünde talepler geldiği, ilgili idare sınırları içerisinde yoğun olarak faaliyet gösteren fide üretim iş yerlerinin evsel katı atık bedelinin tespitinde idari bina, depo, fide üretim serası ile birlikte toplam alan üzerinden veya fide üretim serası dâhil edilmeden sadece idari bina ve depo alanı üzerinden ücretlendirilmeye esas alınması konusunda tereddüt hâsıl olduğundan Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü" başlıklı 11 inci maddesinde "...

Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.

..." hükmü,

Atıksu altyapı tesisleri ile evsel katı atık bertaraf tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı, işletilmesi, kapatılması ve izlenmesi, bu tesislerle ilgili olarak verilen tüm hizmetleri karşılayabilecek tam maliyet esaslı tarifelerin; atıksu altyapı yönetimleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından belirlenmesi, ayarlanması ve uygulanması yoluyla çevresel altyapı hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla yayımlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4 üncü maddesinde (m) bendinde "Ücret: 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44 üncü maddesi hükmü gereği çevre temizlik vergisi ile aynı Kanunun 87 nci maddesi uyarınca kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve 2560 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca alınan kullanılmış suları uzaklaştırma bedelini de içerecek şekilde; **atıksu ve evsel katı atık ile ilgili**

verilen tüm hizmetler karşılığında tam maliyet esaslı tarifeye göre belirlenen toplam sistem maliyetini karşılamak üzere evsel katı atık ve atıksu hizmetlerinden yararlananlar tarafından ödenmesi gereken parasal değeri,” hükmü,

“Evsel katı atık idarelerinin görev ve yetkileri” başlıklı 8 inci maddesinde “(1) Evsel Katı Atık İdareleri;

- a) Evsel katı atık hizmetini vermek veya verdirmekle,
 - b) Evsel katı atık hizmetlerine ilişkin tarifeleri belirlemekle,
 - c) Evsel katı atık ücretini toplamakla,
- yükümlüdürler.” hükmü,

“Abonelik” başlıklı 10 uncu “(1) **Atıksu altyapı yönetimlerinin hizmet vermeye yükümlü olduğu tüm gerçek ve tüzel kişilerin abone olması zorunludur.**” hükmü,

“Sayaç zorunluluğu” başlıklı 11 inci maddesinde “(1) **Atıksu altyapı yönetimlerinin verdiği su ve/veya atıksu hizmetlerinden yararlananlardan hem su hem de atıksu aboneliği olanlar su sayacı, sadece atıksu aboneliği olanlar atıksu sayacı taktırmakla ve işler durumunda muhafaza etmekle yükümlüdürler. Ancak atıksu sayacı kullanılmasının teknik olarak mümkün olmadığı durumlarda bu yükümlülük aranmaz.**” hükmü,

“Hizmet sözleşmesi” başlıklı 12 nci maddesinde “(1) **Her bir abone için toplam sistem maliyeti o aboneye verilen veya verilecek hizmete göre hesaplanır. Atıksu altyapı yönetimleri ve/veya evsel katı atık idareleri hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacak her abone karşılıklı sözleşme yapmakla yükümlüdürler.**

(2) **Sözleşme, abonenin ve/veya atık üreticisinin hangi hizmetlerden yararlandığını ve hangi tarife türü üzerinden ücretlendirileceğini tanımlar.**” hükmü,

“Evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme” başlıklı 18 inci maddesinde “(1) **Evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme yapılırken tam maliyet ve kirlenen öder esasları kullanılır. Bu esasların uygulanmasına yönelik detayları içeren ve tam maliyet esaslı tarifelerinin belirlenmesinde faydalanılabilecek usul ve esaslar Bakanlık tarafından Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz adıyla Bakanlığın internet sayfasında yayımlanır.**

(2) **Evsel katı atık hizmetlerine ait ücretler belirlenirken, atık üreticisinin ürettiği atık miktarı aşağıdaki birimlerden biri veya birkaçı kullanılarak tespit edilebilir:**

- a) Atık ağırlığı,
- b) Konteyner sayısı, konteyner hacmi, konteyner doluluk oranı ve atık toplama sıklığı,
- c) Atık toplama aracı sayısı, araç hacmi, araç doluluk oranı ve atık toplama sıklığı,
- ç) Atık üreticilerinin hanehalkı büyüklüğü, hastanelerde yatak sayısı, okullarda öğrenci sayısı gibi belirli özelliklerine göre belirlenebilecek sabit atık üretim değerleri.” hükmü,

“Evsel katı atık tarife türleri” başlıklı 20 nci maddesinde “(1) **Evsel katı atık hizmetleri atık miktarı belirleme yöntemine göre aşağıda sayılan iki farklı tarife türü üzerinden ücretlendirilebilir:**

- a) 18 inci maddede belirtilen yöntemlere göre hesaplanmış ve değişken ücretlerden oluşan tarife,
- b) Kirlenen öder ilkesi dikkate alınarak ve 18 inci maddede belirtilen yöntemlere göre idareler tarafından hesaplanmış ve üretilen atık miktarını atık üreticilerinin etkileyemediği sabit tarifeler.

(2) **Evsel katı atık idareleri her atık üreticisine sadece aldıkları hizmetlerin maliyetlerini dikkate alarak tarife belirlerler.**” hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Bakanlığımızca evsel katı atık idarelerine, atık üreticilerine sağladıkları evsel katı atık hizmetleri için evsel katı atık tarifelerinin ve ücretlerinin belirlenmesi konusunda yol

göstermesi amacıyla Evsel Katı Atık Tarifelerinin Belirlenmesine Yönelik Kılavuz yayımlanmıştır.

Bakanlığımız Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün ilgi (a) da kayıtlı yazısında "...

Buna göre; ticari kuruluşlar ile ilgili olarak Bakanlığımızca yayımlanan kılavuzda, evsel katı atık idaresinin, ticari kuruluşun hizmet aldığı atık yönetim sistemine göre ve atık azaltmayı teşvik etmek amacıyla tartılan gerçek atık ağırlıklarına ya da konteyner sayısı, atık toplama sıklığına göre değişken bir tarife kullanması önerilmekte olup eğer bu yöntemler uygulanamıyorsa, yine hizmet alınan atık yönetim süreci dikkate alınarak kılavuzda açıklanan örnek sabit atık miktarları aracılığıyla tarifelerin belirlenebileceği belirtilmektedir. Ancak, evsel katı atık ücreti belirlemede yetkili idarenin büyükşehir belediyesi olması dolayısıyla ücretin, ilçe belediyesinin verdiği toplama, taşıma hizmeti ve büyükşehir belediyesinin verdiği bertaraf hizmeti bedelinin karşılanabilirlik ve sürdürülebilirlik unsurları dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

..." şeklinde değerlendirme yapılmıştır.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde, evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirme yapılırken tam maliyet ve kirleten öder esaslarının dikkate alınacağı, evsel katı atık idarelerince hizmetten yararlanan veya yararlanacak her abone ile karşılıklı sözleşme yapılarak evsel katı atık hizmetlerine ilişkin ücretlerin müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden veya diğer usullerle tahsil edilebileceği, ticari işletmeler için evsel katı atık hizmetleri için ücretlendirmede evsel katı atık idarelerinin ticari işletmenin hizmet aldığı atık yönetim sistemine göre ve atık azaltmayı teşvik etmek amacıyla tartılan gerçek atık ağırlıklarına, konteyner sayısına ve atık toplama sıklığına göre değişken bir tarife kullanmasının uygun olacağı, bu yöntemlerin uygulanamaması halinde hizmet alınan atık yönetim süreci dikkate alınarak kılavuzda açıklanan örnek sabit atık miktarları aracılığıyla tarifelerin belirlenebileceği, ayrıca, evsel katı atık ücretinin hesabında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen vergi ve payların sistem maliyetinden indirileceği, bununla birlikte evsel katı atık ücreti belirlemede yetkili idarenin büyükşehir belediyesi olması nedeniyle ücretin, ilçe belediyesinin verdiği toplama, taşıma hizmeti ve büyükşehir belediyesinin verdiği bertaraf hizmeti bedelinin karşılanabilirlik ve sürdürülebilirlik unsurlarının dikkate alınarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Turan KONAK
Bakan a.
Genel Müdür